

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΜΑΪΟΥ 2009
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Ο συγγραφέας διερευνά την επίδραση των μαζικών μέσων ενημέρωσης στο σύγχρονο άνθρωπο. Ιδιαίτερα η τηλεόραση είναι ένα αμφιλεγόμενο μέσο που προσελκύει χιλιάδες τηλεθεατές καθημερινά. Αποτελέσματα ερευνών επισημαίνουν τον αντιφατικό ρόλο της τηλεόρασης στους δέκτες της. Κάποιοι ερευνητές σημειώνουν ότι η τηλεόραση απλώς ενημερώνει χωρίς να υπερκερά την άμεση ανθρώπινη επικοινωνία. Άλλοι διατείνονται ότι επηρεάζει και χειραγωγεί άκριτους ανθρώπους που αναλώνουν το χρόνο τους σε ανούσια προγράμματα. Τέλος, μια τρίτη ομάδα ερευνητών διαπιστώνει ότι επηρεάζονται περισσότερο ευάλωτοι άνθρωποι με συγκεκριμένες ανάγκες, ανάλογα δηλαδή με τις κοινωνικές ή προσωπικές τους συνθήκες. Σε κάθε περίπτωση κάθε μέσο επικοινωνίας επηρεάζει το δέκτη ιδιαίτερα, όταν αυτός αποδέχεται χωρίς σκέψη και δεν αμφισβητεί την επίδρασή του.

B.1 Πολλοί ακόμη και από τους επικριτές των μέσων ενημέρωσης, ομολογούν ότι προετοιμάζουν τους δέκτες έγκαιρα για να προλάβουν δυσάρεστες εξελίξεις. Η επισήμανση για παράδειγμα της διατάραξης του οικοσυστήματος από τον ανθρώπινο παράγοντα αφυπνίζει για εξοικονόμηση ενέργειας και νερού. Η συνεχής ενημέρωση για την παγκόσμια οικονομική ύφεση προδιαθέτει για καλύτερη διαχείριση των οικονομικών. Τέλος, η παρουσίαση θεμάτων υγείας οδηγεί στη λήψη μέτρων υγιεινής για την πρόληψη ασθενειών. Συνεπώς, με την ενημέρωση προλαμβάνονται πιθανοί κίνδυνοι.

B.2. α. Τα δομικά στοιχεία της παραγράφου είναι τα εξής: θεματική περίοδος: «Μια τρίτη σχολή...ορισμένες συνθήκες», λεπτομέρειες σχόλια: «Γα μέλη της κοινωνίας...από τα Μ.Μ.Ε.». Δεν υπάρχει περίοδος-κατακλείδα. Αυτό τεκμηριώνεται, καθώς η δεύτερη πρόταση της παραγράφου «Γα μέλη της κοινωνίας...της τηλεόρασης» διευκρινίζει περαιτέρω την πρώτη που αποτελεί και τη θεματική. Με τη διαρθρωτική φράση «Με άλλα λόγια» συνδέει επεξηγηματικά και συνεχίζει τις λεπτομέρειες-σχόλια αρχίζοντας την αποδεικτική διαδικασία. Στη συνέχεια παραθέτει παραδείγματα τηλεθεατών που επηρεάζονται από την τηλεόραση (τηλεθεατές με συγκεκριμένες ανάγκες, παιδιά, άτομα απομονωμένα από κοινωνικό περιβάλλον) και κλείνει την παράγραφο μ' αυτά, χωρίς δηλαδή καταληκτική φράση ή συμπέρασμα, γι' αυτό δεν υπάρχει κατακλείδα.

β. «Τηλεόραση και κοινωνία: σχέση αλληλεπίδρασης».

B.3. α. Το τηλεοπτικό πρόγραμμα δεν κάλυψε τις απαιτήσεις του κοινού που ανέμενε θέαμα ψυχικής ανάτασης και υψηλής αισθητικής. Διακρίθηκε για τις υπηρεσίες του στην επιστημονική κοινότητα. Οι μαθητές πρέπει να αντιμετωπίζουν με κριτικό πνεύμα τον καταϊγισμό πληροφοριών και μηνυμάτων που συντελείται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η διαφήμιση ως αναπόσπαστο στοιχείο της καταναλωτικής κοινωνίας δημιουργεί πλασματικές ανάγκες.

β. αντιπαράθεση, έκθεση

ανθρωποκεντρικός, ανθρωπολογία
σύγχρονος, χρονολογία
επικοινωνία, κοινωνικοποίηση

B.4. α. «από την παρουσία του δημιουργούνται πολλές και έντονα αντικρουόμενες απόψεις γύρω από τη φύση του»

β. «Από μια σχολή ερευνητών υποστηρίζεται ότι οι επιδράσεις των Μ.Μ.Ε. είναι ελάχιστες»

Γ. Ο διττός ρόλος του διαδικτύου στη ζωή των νέων ανθρώπων.

Στις αρχές της νέας χιλιετίας ο σύγχρονος άνθρωπος απολαμβάνει ένα λαμπρό επίτευγμα της τεχνολογικής και πληροφοριακής επανάστασης, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Τα αποτελέσματα από τη χρήση του είναι εμφανή στον τομέα της εργασίας, της επικοινωνίας και της εκπαίδευσης και επηρεάζουν ποικιλοτρόπως την προσωπική και επαγγελματική ζωή των ανθρώπων.

Ιδιαίτερα το διαδίκτυο ως νέο μέσο επικοινωνίας θέτει σε νέα βάση πολλές δραστηριότητες. Γι' αυτό έχει ένθερμους υποστηρικτές και αρκετούς πολέμιους, των οποίων οι απόψεις δίστανται, αφού οι ασύλληπτες για τον ανθρώπινο νου δυνατότητές του διαχάζουν.

Θετικός ρόλος:

- ο δέκτης είναι και πομπός, ο χρήστης επικοινωνεί με άλλο χρήστη ή ομάδα χρηστών για ανταλλαγή ή διοχέτευση πληροφοριών, ενίσχυση δημοκρατίας.
- προσφέρει ευχέρεια επιλογής χρόνου, της πηγής και του είδους ενημέρωσης.
- Εξασφαλίζει τη δυνατότητα πληρέστερης, αμεσότερης και οικουμενικότερης επικοινωνίας, τη δυνατότητα συζητήσεων, γνωριμιών, συμμετοχής σε ομαδικά παιχνίδια, επίσκεψης σε ηλεκτρονικά μουσεία και βιβλιοθήκες.
- διευκολύνει συναλλαγές και οικονομικές αγορές.
- η δικτυακή σύνδεση της δημόσιας διοίκησης εκσυγχρονίζει και αναβαθμίζει τις υπηρεσίες της.
- επιτρέπει την τηλεργασία.
- προσφέρει πολλά μορφωτικά οφέλη στο σχολείο.
- συμβάλλει στην ανάπτυξη σχέσεων επικοινωνίας και στη σύσφιξη των δεσμών της ομάδας.
- τα ηλεκτρονικά ταχυδρομεία και οι κόμβοι της ηλεκτρονικής τεχνολογίας αίρουν τις αποστάσεις και εγκαθιδρύουν ένα πανανθρώπινο δίκτυο διασύνδεσης, ικανό να εμπνεύσει στους νέους τη συνείδηση της παγκοσμιότητας.

Επομένως, παρέχεται στους νέους η δυνατότητα επιμόρφωσης, ενημέρωσης, ψυχαγωγίας, επικοινωνίας, κοινωνικοποίησης, διαμόρφωσης πολιτικής συνείδησης και διεθνιστικής αντίληψης.

Αρνητικός ρόλος:

- ως πηγή ενημέρωσης δε διαθέτει τη δυνατότητα αυστηρού ελέγχου, λόγω της πληθώρας των πομπών ενημέρωσης και του όγκου των μεταδιδόμενων πληροφοριών.
- περιορίζεται η γνήσια επικοινωνία, οι άνθρωποι αλλοτριώνονται προσκρούοντας στο αδιέξοδο της μοναξιάς, της νωθρότητας και παθητικότητας.
- Καραδοκούν επικίνδυνες ιστοσελίδες (ακράιων οργανώσεων, εγκληματικών ομάδων κ. ά.), στις οποίες οι νέοι είναι ευάλωτοι, λόγω έλλειψης εφοδίων και μηχανισμών άμυνας.
- δε διασφαλίζεται η αξιοπιστία των οικονομικών συναλλαγών, ενώ ανήλικοι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια και να προκαλέσουν οικονομική καταστροφή στην οικογένεια.

- προκαλεί κοινωνικές διακρίσεις, όταν οι μη προνομιούχες τάξεις δεν έχουν πρόσβαση στην κοινωνία της πληροφόρησης και της παροχής υπηρεσιών.
- είναι δυνατό να πληγεί η πολιτιστική διαφορετικότητα, όταν κυριαρχεί η κουλτούρα των οικονομικά ισχυρών.
- κίνδυνοι παραθοράς και συρρίκνωσης για την ελληνική γλώσσα, όταν δε χρησιμοποιείται σωστά.
- είναι δυνατό να παραβιαστούν τα προσωπικά δεδομένα.

Οι κίνδυνοι για του νέους είναι μεγαλύτεροι, καθώς κάποιοι από αυτούς νοσηλεύτηκαν με συμπτώματα απεξάρτησης από το διαδίκτυο. Μια τέτοια κατάσταση οδηγεί σε σωματικά, ψυχολογικά, κοινωνικά προβλήματα και δίνει στο διαδίκτυο αρνητικές προεκτάσεις. Η προτροπή για επιλογή άλλων δραστηριοτήτων και ο διακριτικός έλεγχος από τους παιδαγωγούς θα αμβλύνει τον αρνητικό ρόλο.

Το διαδίκτυο λοιπόν, μπορεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο στην υπηρεσία της ανθρωπότητας και ιδιαίτερα των νέων που είναι οι μελλοντικοί διαχειριστές των επιτευγμάτων του πολιτισμού. Αρκεί να χρησιμοποιείται με μέτρο και σύνεση από ανθρώπους που διαθέτουν παιδεία και θα επιλέγουν το πλήθος των ωφέλιμων χρήσεών του.